

WSU.ความปลอดภัย

ตอน “การวางระบบการจัดการด้านความปลอดภัยตามกฎหมาย”

วชิรวิทย์ มุรธลสุวรรณ
vachiravitch.m@pttplc.com

ฉบับนี้มาดูการวางระบบการจัดการด้านความปลอดภัยตามกฎกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คน ขึ้นไปจะต้องมีระบบการ

จัดการด้านความปลอดภัยและใน พรบ.ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปี พ.ศ.2554 หมวดที่ 2 ก็กำหนดให้สถานประกอบการมีระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ฉะนั้น เพื่อให้สถานประกอบการมีความเข้าใจในการวางระบบดังกล่าว ผู้เขียนขออธิบายการวางระบบแบบย่อๆ ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: กำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในขั้นตอนนี้เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสูงสุดที่จะต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัย โดยกำหนดนโยบายความปลอดภัย เพื่อให้ทุกหน่วยงาน โดยผู้บริหารทุกระดับและพนักงานทุกคนจะได้นำไปปฏิบัติโดยรายละเอียดที่ระบุในนโยบายความปลอดภัยนั้น ผู้บริหารอาจจะยึดหัวข้อที่สำคัญๆ เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การลดอุบัติเหตุให้เป็นศูนย์ การลดอุบัติเหตุจากยานพาหนะ การลดอุบัติเหตุ

ที่ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย เป็นต้น และเมื่อผู้บริหารสูงสุดได้กำหนดนโยบายในรูปแบบของเอกสารแล้ว ผู้บริหารสูงสุดจะต้องสื่อสารนโยบายความปลอดภัยให้กับพนักงานและผู้บริหารทุกคนทราบ โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การประกาศในที่ประชุมพนักงานทุกคน การติดประกาศต่างๆ การใช้ระบบการเวียนเอกสาร การส่งทาง E-mail การทำบอร์ดนโยบายติดไว้ที่หน้าสำนักงาน หรือการจัดทำเป็นแผ่นการ์ดกระดาษแผ่นเล็กๆ แจกให้พนักงานทุกคน ทั้งนี้นอกจากการสื่อสารแล้วผู้บริหารสูงสุดจะต้องอธิบายและทำความเข้าใจกับทุกคนไปด้วย

ขั้นตอนที่ 2: โครงสร้างการบริหารด้านความปลอดภัย

อาชีพอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญเช่นเดียวกัน โดยผู้บริหารของสถานประกอบการจะต้องกำหนดโครงสร้างการบริหารและหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนบุคลากรที่จะต้องมารับผิดชอบงานด้านความปลอดภัย โดยในโครงสร้างการบริหารความปลอดภัยและหน้าที่ความรับผิดชอบนั้นให้ยึดโครงสร้างที่กฎหมายกำหนดเป็นแนวทางการกำหนด โดยตำแหน่งต่างๆ มีดังนี้ คือ ผู้บริหารสูงสุด เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับต่างๆ เช่น จป.วิชาชีพ จป.บริหาร จป.หัวหน้างาน จป.เทคนิค จป.เทคนิคขั้นสูง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานและหน่วยงานความปลอดภัย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3: แผนงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย

และสภาพแวดล้อมในการทำงานและการนำไปปฏิบัติ ในขั้นตอนนี้ขึ้นอยู่กับสถานประกอบการจะกำหนดหัวข้อ หรือระบบต่างๆ ที่จะนำไปปฏิบัติในสถานประกอบการ โดยสิ่งที่สถานประกอบการจะต้องนำมาพิจารณา คือ ลักษณะธุรกิจ ความเสี่ยงต่างๆ ที่มีอยู่ ความพร้อมทางด้านทรัพยากร เป็นต้น โดยตัวอย่างในมาตรการต่างๆ ในแผนงาน เช่น การประเมินความเสี่ยง กฎหมาย การสื่อสาร ระบบเอกสารและการควบคุมเอกสาร การควบคุมการปฏิบัติ การตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล การเตือนอันตราย กฎความปลอดภัยในการทำงาน การจัดซื้อจัดจ้าง ระบบขออนุญาตเข้าทำงาน ระบบการซ่อมบำรุง เป็นต้น โดยหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดมาจะต้องจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจทุกมาตรการได้นำไปปฏิบัติจนครบถ้วนโดยทั่วไปแล้วแนวทางการปฏิบัติในแต่ละเรื่อง สถานประกอบการสามารถเขียนเป็นคู่มือ หรือระเบียบปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

ขั้นตอนที่ 4: การประเมินผลและทบทวนการจัดการด้าน

ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญเพราะการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยนั้น สถานประกอบการจะต้องมีการวัดและประเมินผล โดยสถานประกอบการจะต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล เช่น การตรวจวัดสภาพแวดล้อม สถิติการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติการณ์ การตรวจความปลอดภัย การตรวจด้านสุขภาพ การตรวจตามระบบกิจกรรม 5ส. การรายงานการกระทำและสภาพที่ต่ำกว่ามาตรฐาน เป็นต้น โดยความถี่ในการวัดและประเมินผล ให้สถานประกอบการ

กำหนดตามที่กฎหมายกำหนด แต่หากการวัดและประเมินผลได้ที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ ก็ให้องค์กรกำหนดเองตามความเหมาะสม และตามความจำเป็นของสถานประกอบการนั้นๆ หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และนอกจากนี้ การวัดและประเมินผลนั้น สถานประกอบการสามารถกำหนดได้หลายประเภท เช่น การวัดและประเมินผลโดยบุคลากรภายในหน่วยงาน (Internal Audit) หรือโดยหน่วยงานภายนอก (External Audit) หรือวัดและประเมินผลโดยหน่วยงานที่ให้การรับรองระบบ (Certify Body Audit)

ขั้นตอนที่ 5: การดำเนินการปรับปรุงด้านความปลอดภัย

อาชีพอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน หลังจากที่มีการจัดทำระบบการบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้ว สถานประกอบการจะต้องมีการพิจารณาทบทวนระบบการบริหารจัดการ เพื่อหาจุดที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยดูข้อมูลที่ต้องพัฒนาปรับปรุงจาก ผลการวัดและประเมินผลในขั้นตอนที่ 4 ประกอบ โดยประเด็นที่มีการปรับปรุง เช่น ระบบเอกสารต่างๆ ขั้นตอนการปฏิบัติ หรือโครงสร้างพื้นฐานและที่สำคัญคือ บุคลากร จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ในกฎหมายฉบับดังกล่าว ยังได้กำหนดหน้าที่ของนายจ้างในการดำเนินการให้เป็นที่ไปตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานโดยกำหนดหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. **ควบคุมดูแลการดำเนินการตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน**

2. **ส่งเสริมให้ลูกจ้างทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน**

ในกรณีนี้ที่ผู้แทนนายจ้างระดับบริหารเป็นผู้ดำเนินการแทนนายจ้าง ให้รายงานผลการดำเนินการตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานต่อนายจ้างและนอกจากนี้ นายจ้างจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการจัดให้มีระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานและเก็บไว้ในสถานประกอบกิจการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันจัดทำ และพร้อมที่จะให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบและนายจ้างจะต้องจัดให้ลูกจ้างสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานได้

สุดท้ายนี้ ระบบการบริหารจัดการความปลอดภัย เป็นระบบที่ช่วยผู้บริหารทุกระดับและพนักงานทุกคน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้ทราบถึงบทบาท หน้าที่ รวมทั้งมีการกำหนดกรอบแนวทางและมาตรฐานต่างๆ ไว้ เพื่ออำนวยความสะดวกนำไปสู่การปฏิบัติ แต่หากสถานประกอบการไม่มีระบบการบริหารจัดการ เป็นไปได้ว่ากระต่างๆ จะตกกับบุคคลเพียงไม่กี่คน เช่น จป.วิชาชีพ ผู้บริหารระดับสูง หรือคณะกรรมการความปลอดภัยเท่านั้นเอง ซึ่งก็จะเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จด้านความปลอดภัยนั่นเอง ผู้เขียนก็ขอเชิญชวนให้ทุกสถานประกอบการ นำเอาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยเข้ามาใช้ในองค์กร เพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนต่อไป